

5624/6

PRAVILA

in

pravilnik Podmladka Rdečega križa KRALJEVINE S. H. S.

Z NAVODILI ZA ORGANIZACIJO
IN DELO V PODMLADKU R. K.

SLUŽIMO TUDI DRUGIM!

Borimo se za
splošno zdravje!

Delajmo za srečo
mladine vsega sveta!

POJDITE Z NAMI!

L J U B L J A N A

1928

5 624/6

J 14471

PRAVILA

in

pravilnik Podmladka Rdečega križa

KRALJEVINE S. H. S.

Pravila Podmladka so sestavni del pravil društva Rdečega križa kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in odobrena od ministrskega sveta dne 12. januarja 1926. Del teh pravil tvori XIX. poglavje, člen 24., in se glasi:

A. Organizacija.

Podmladek Rdečega križa je veja društva Rdečega križa in ima svoj pečat iste oblike kot pečat glavnega odbora društva z napisom: »Podmladek društva Rdečega križa kraljevine SHS«.

Organizacija Podmladka Rdečega križa se izvršuje po možnosti slično kot organizacija društva Rdečega križa. Ako zahteva napredek Podmladka drugačno organizacijo, jo glavni odbor Podmladka predlaga glavnemu odboru R. K., ki o tem polnomočno odločuje. Podmladek ima lastno upravo in lasten proračun. Poročilo o celokupnem delu in svoj proračunski predlog pošlje glavnemu odboru R. K. mesec dni po zaključku svojega poslovnega leta.

Glavni odbor Podmladka tvorijo:

1. predsednik Podmladka in štirje člani glavnega odbora društva Rdečega križa, ki jih izbere glavni odbor;

2. delegati: ministrstva narodnega zdravja, ministrstva prosvete, ministrstva za socialno politiko, učiteljskega in profesorskega društva ter društva za varstvo narodnega zdravja.

Oblastni in krajevni odbori Podmladka se sestavljajo v zmislu pravilnika.

B. Naloga.

Podmladek Rdečega križa deluje z vsemi silami na to, da vzbudi in razvije pri mladini kraljevine SHS:

1. čustvo in zavest za plemenite naloge Rdečega križa v mirni in vojni dobi ter zavest za to, da izpolnjujejo vsi državljani svoje dolžnosti do Rdečega križa;

2. zavest za potrebo prilagoditve življenja zdravstvenim načelom in zmisel za napredovanje osnovnega znanja iz telesne in duševne higijene v svrhu ustvarjanja higijenskih načel;

3. voljo in navdušenje za praktično delo pri človekoljubnih in zdravstvenih nalogah Rdečega križa ter negovanje čustev za prostovoljno sodelovanje pri pomaganju bližnjemu in celokupnemu narodu s krilatico: »Na službo sem«;

4. zmisel za vzgojo v državljanskih dolžnostih in čustvo odgovornosti sorazmerno dobi njenega razvoja;

5. čustvo veselja pri vsakem dobrem in koristnem delu, storjenem bližnjemu, in navajanje na vzajemno pomoč v nesreči;

6. ljubezen do tovarišev in do mladine iz drugih krajev domače in tuje države;

7. spretnost nabiranja in pripravljanja pomoči v denarju in blagu v svrhu podpiranja siromašnih tovarišev in druge mladine, bolnih in ranjenih vojakov in invalidov ter podpiranje raznih higijenskih in humanih ustanov.

PRAVILNIK

Podmladka Rdečega križa kraljevine SHS, predpisan na osnovi gornjih pravil.

I. Organizacija.

Čl. 1. Redni član Podmladka more biti vsak učenec ali učenka do konca svojega šolanja in vsak mladenič ali mladenka do svoje polnoletnosti.

Čl. 2. Organizacija Podmladka se deli v razredno, šolsko, krajevno in oblastno. Člani izven šole se organizirajo, kadar tvorijo skupino 10 oseb, ki jo vodi pooverjenik krajevnega, oziroma oblastnega odbora Podmladka R. K.

Razredni odbor Podmladka.

Čl. 3. Treba je, da se vpišejo za člane Podmladka vsi učenci v razredu, a razred se smatra, da je organiziran, če je včlanjena vsaj ena tretjina njegovih učencev. Člani volijo razredni odbor, ki ga tvorijo: predsednik, tajnik in blagajnik ter njih namestniki (poslušalniki).

Čl. 4. Odbori se volijo v začetku vsakega šolskega leta, najkasneje do 1. novembra. Kjer Podmladek še

ni organiziran, se more osnovati tekom vsega šolskega leta.

Čl. 5. Delo v razredu in razrednem odboru vodi učitelj-razrednik sporazumno s poverjenikom P. R. K. Učitelj, oziroma razrednik overavlja zapisnik vsake seje razrednega odbora.

Čl. 6. Prvi in drugi razred osnovne šole nimata razrednega odbora, in delujejo člani Podmladka po navodilih učiteljev. V 3. in nadaljnjih razredih se voli razredni odbor sporazumno z učiteljem. V srednjih in strokovnih šolah volijo člani razredne odbore (s tajnim ali javnim glasovanjem) po lastnem preudarku. Volitvi prisostvuje razrednik, oziroma poverjenik Podmladka. (Glej točko 5. in 6. navodil.)

Šolski odbor Podmladka.

Čl. 7. Vsi člani razrednih odborov ene šole tvorijo skupščino šolskega Podmladka, ki voli s tajnim glasovanjem šolski odbor. Ta odbor sestoji iz podpredsednika, tajnika in blagajnika ter njih namestnikov (pomočnikov). Predsednik je vedno poverjenik Podmladka R. K., obenem je tudi član krajevnega odbora P. R. K. Sejni zapisnik podpisujejo vsi člani šolskega odbora. (Glej točko 7., 13. in 14. navodil.)

Čl. 8. Delo šolskega odbora nadzoruje šolski ravnatelj (upravitelj). Ta pregleda v začetku februarja in koncem šolskega leta blagajniške knjige razrednih in šolskih odborov ter vpiše v svoje polletno poročilo svoje pripombe in oceno dela učiteljev.

Krajevni odbor Podmladka.

Čl. 9. Krajevni odbor Podmladka tvorijo: šolski inspektorji (nadzorniki), šolski ravnatelji (upravitelji), šolski zdravniki, predsedniki šolskih odborov (poverjeniki Podmladka), en član občine in dva člana uprave krajevnega odbora R. K. Vsi ti so člani društva R. K. V krajih, kjer je ena sama šola, so člani odbora vsi učitelji. Izvršilni krajevni odbor Podmladka tvorijo: predsednik, tajnik in blagajnik krajevnega odbora P. R. K. ter njih namestniki. Predsednik je član tudi krajevnega odbora društva Rdečega križa.

Čl. 10. Krajevni odbor Podmladka se lahko razširi s kooptacijo oseb, ki so se odlikovale s svojim delovanjem na polju mladinske prosvete in vzgoje ali z delom pri mladinski zaščiti ter pri napredku narodnega zdravja.

Čl. 11. Krajevni odbori se snujejo na poziv oblastnih odborov in volijo funkcionarje iz svoje srede s tajnim glasovanjem.

Čl. 12. Nadzorni krajevni odbor društva Rdečega križa je obenem nadzorni odbor krajevnega odbora Podmladka.

Čl. 13. Krajevni odbor vodi redno svoj sejni zapisnik, ki ga podpisujejo vsi navzočni člani uprave.

Oblastni odbor Podmladka.

Čl. 14. Oblastni odbor P. R. K. se osnuje na poziv glavnega odbora P. R. K. Odbor tvorijo: oblastni šolski inspektorji (nadzorniki), zdravstveni nadzorniki, rav-

natelji srednjih šol, dva zastopnika učiteljske organizacije, dva člana občine in trije člani oblastnega odbora društva R. K. Funkcijonarje odbora volijo gornji zastopniki iz svoje srede v začetku šolskega leta.

Ako šteje oblastni odbor več kot 12 članov, voli svoj oblastni izvršilni odbor, sestoječ iz 5 članov, med katerimi so predsednik, tajnik in blagajnik. Predsednik je član oblastnega odbora društva R. K.

Čl. 15. Na sedežu oblastnega odbora Podmladka se more osnovati krajevni odbor P. R. K.

Čl. 16. Oblastni odbor P. R. K. se more razširiti s kooptacijo oseb, ki so se odlikovale s svojim delovanjem na polju mladinske prosvete in vzgoje ali z delom pri mladinski zaščiti ter pri napredku narodnega zdravja.

Čl. 17. Nadzorni oblastni odbor društva R. K. je obenem nadzorni odbor oblastnega odbora Podmladka.

Glavni odbor Podmladka.

Čl. 18. Glavni odbor Podmladka se sestavlja v zmislu pravil. Glavni odbor se lahko razširi s kooptacijo oseb, ki so se odlikovale s svojim delovanjem na polju mladinske prosvete in vzgoje ali z delom pri mladinski zaščiti ter pri napredku narodnega zdravja. Njegovo delo ter delo njegovih odsekov ureja natančneje poslovnik glavnega odbora Podmladka.

Čl. 19. Glavni nadzorni odbor društva R. K. je obenem glavni nadzorni odbor Podmladka R. K.

II. Dohodki in izdatki.

Čl. 20. Dohodki Podmladka R. K. so: članarina, zaslužek in prostovoljni prispevki.

Članarino plačujejo naslednji člani:

1. redni, ki plačujejo po 0.50 Din mesečno za 10 šolskih mesecev;
2. stalni, ki plačajo enkrat za vselej 100 Din;
3. ustanovniki, ki plačajo enkrat za vselej 500 Din;
4. dobrotniki, ki plačajo enkrat za vselej 1000 Din;
5. veliki dobrotniki, ki plačajo enkrat za vselej 2000 Din.

Stalni člani, ustanovniki, dobrotniki in veliki dobrotniki morejo biti razen mladine tudi druge osebe.

Čl. 21. Od članarine rednih članov ostane 25% v blagajni šolskega odbora, 25% se izroči krajevnomu odboru P. R. K., kjer ta obstoji, a 50% se pošlje koncem januarja in koncem junija vsakega leta glavnemu odboru Podmladka.

Polovico prejete članarine iz posameznih oblasti pošlje glavni odbor dotičnemu oblastnemu odboru P. R. K., da pomaga s tem denarjem snovati delavnice, igrališča, kuhinje, kopališča in druge Podmladkove ustanove na šolah svoje oblasti.

Čl. 22. Članarina stalnih članov, ustanovnikov, dobrotnikov in velikih dobrotnikov se zbira v nedotakljivi (stalni) sklad P. R. K. dotične šole. V ta nedotakljivi (stalni) sklad pride tudi denar zadnjega razreda, ki ima koncem šolskega leta v svoji blagajni še kaj neporabljenega denarja. Glavnica nedotakljivega sklada se more uporabljati samo z odobrenjem glav-

nega odbora Podmladka, z obrestmi se pa lahko krijejo stroški za izvrševanje programa šolskega odbora Podmladka.

Čl. 23. Šolski odbori razpolagajo sporazumno z razrednimi odbori s svojim delom članarine (25%, oziroma 50%) in z vsemi ostalimi dohodki, izvzemši s članarino, ki gre v nedotakljivi sklad (glej čl. 22.). Izdatke teh odborov odobruje vedno razrednik-poverjenik, oziroma šolski upravitelj (ravnatelj).

Čl. 24. Upravne stroške krajevnih in oblastnih odborov ter glavnega odbora Podmladka nosijo po možnosti odnosi odbori društva R. K.

Čl. 25. Za večje svoje potrebe in kadar ne dobivajo podpore od društva R. K. in tudi nimajo drugih dohodkov, morejo oblastni odbori Podmladka zahtevati od svojih organizacij do 10% od vseh njihovih dohodkov, izvzemši od članarine.

III. Splošne pripombe.

Čl. 26. Glavni odbor Podmladka vodi celokupno organizacijo in skrbi za čim uspešnejše delo oblastnih odborov. Izdaja mesečni Glasnik Podmladka in druge publikacije, namenjene vsem članom, kakor tudi vse propagandne lepake in obrazce za vse skupine in člane v državi. Glavni odbor daje inicijativo in navodila za organizacijo učiteljskih tečajev ter pripravlja konference in kongrese. Samo on vzdržuje zvezo z inozemstvom.

Čl. 27. Brez vednosti in odobritve glavnega odbora oblastni in drugi odbori Podmladka ne morejo ne snovati, ne izdajati svojih listov in drugih publikacij.

Čl. 28. Oblastni odbori odvarjajo v svojih oblastih tečaje za male majke, tečaje za prvo pomoč in za ročna dela, pripravljajo okrevališča in letovišča (počitniške kolonije), pomagajo odvarjati kopališča in delavnice na posameznih šolah ter vrše vse one posle, ki služijo napredku Podmladka R. K.

Čl. 29. Krajevni odbori izvajajo program P. R. K. v zmislu pravil Podmladka, so v stalni zvezi z učitelji, s šolskimi in razrednimi odbori ter z mladino.

Čl. 30. Podmladek R. K. na eni šoli vrši vse človekoljubne in zdravstvene naloge, ki se zahtevajo od učencev izven šolskega programa.

Čl. 31. Dopisovanje razrednih, šolskih, krajevnih in oblastnih odborov se vrši lahko tudi neposredno. Glavni odbor Podmladka lahko dopisuje z vsemi odbori neposredno.

Čl. 32. Splošni dan Podmladka R. K. za vso državo je 1. december.

Čl. 33. Kongres sodelavcev in članov P. R. K. iz vse države se vrši vsako tretje leto. Sklicuje ga z določenim dnevnim redom glavni odbor P. R. K. po možnosti v začetku šolskega leta.

Čl. 34. Za izredne zasluge pri P. R. K. predlaga glavni odbor na utemeljeni predlog pristojnega oblastnega odbora P. R. K. dotične člane in sodelavce glavnemu odboru društva R. K. v odlikovanje.

Čl. 35. Za vsa vprašanja, ki jih ne more rešiti glavni odbor Podmladka, je pristojen glavni odbor društva R. K., oziroma njegova redna letna skupščina.

Ta pravila s pravilnikom Podmladka R. K. so bila sprejeta na 22. seji razširjenega izvršilnega odbora društva R. K., ki se je vršila dne 6. julija 1928. Poslovna številka zapisnika je 8170.

NAVODILA

za organizacijo in za delo v Podmladku Rdečega križa.

Društvo Rdečega križa je bilo osnovano z ženevsko konvencijo l. 1864. Njegov namen je, nuditi v vojni prvo pomoč, negovati in reševati ranjence in bolnike, za časa miru vršiti priprave za službo, posvečeno ranjencem in bolnikom, s pripravljanjem bolničarskega osebja in sanitetnega materijala. Razen tega skrbi društvo R. K. v vojnem času za obveščanje, za pošiljanje denarja, blaga in življenskih potrebščin, pomaga invalidom in vojnim sirotam ter izkuša sploh blažiti vojno bedo.

Pomoč društva R. K. ni samo začasna in ni vezana samo na vojno dobo, temveč je stalna tudi v mirni dobi. Mirnodobno delo R. K. je mnogo obsežnejše, ker nudi tudi v miru prvo pomoč nesrečnikom, ki jih zadene epidemija, povodenj, potres, suša, lakota in druge nezgode, ne glede na to, ali so te nesreče na tujem ali doma. R. K. je vsak čas pripravljen, da nudi pomoč v prvem trenutku nesreče ter ne vprašuje za narodnost in vero.

Društvo R. K. pripravlja vse, kar je potrebno za prvo in hitro pomoč, kakor: izučene bolničarke in bolničarje, strežnice, šotoré, postelje, bolniško perilo, bol-

niško opravo, potujoče kopalnice, prevozna in prenosna sredstva, aparate za desinfekcijo in razne druge potreščine. Društvo R. K. snuje in vzdržuje samaritanske tečaje, v katerih se vadijo moški in ženski člani R. K., da morejo nuditi bolnikom in ranjencem prvo pomoč. Dalje snuje in vzdržuje šole za strežnice, podpira postaje za prvo pomoč, okrevališča za slabotno in siromašno mladino, zdravilišča, sirotišča, invalidska zdravilišča ter razne druge človekoljubne in koristne naprave.

Razen tega deluje R. K. tudi za ustvarjanje pogojev za mednarodni mir in prijateljstvo.

Skoro po vseh državah sveta obstoje narodna društva Rdečega križa z velikim številom članov. Vsako narodno društvo R. K. ima svoj glavni odbor, svoje oblastne in krajevne odbore ali poverjeništva. Narodna organizacija R. K. je član Mednarodnega društva Rdečega križa v Ženevi in Lige društev Rdečega križa, ki ima svoj sedež v Parizu.

Mednarodni odbor društva R. K. pazi, da se spoštujejo in izvršujejo odredbe ženevske konvencije, vpliva na ustanavljanje narodnih društev R. K. in usmerja njih delo: pripravljanje v miru za negovanje bolnikov in ranjencev v vojni.

Liga društev R. K. je pa povojna organizacija Rdečih križev. Prizadeva si za izvajanje mirnodobnega programa društva R. K. in želi, da dvigne narodno zdravje, da prerodi svet zdravstveno in da ga osreči s pomočjo higijenske kulture. Ker je za to zdravstveno obnovo in prerodbo najpripravnější mladina, si je sta-

vila Liga nalogo: zdravstveno vzgojiti mladino in ustvariti močno organizacijo Podmladka Rdečega križa.

Vsak naš sodelavec pri Podmladku R. K. bi moral biti član društva R. K., da skupno z mladino pomaga snovati krajevne odbore društva R. K. in mu pridobiva člane.

Vsa navodila za nabiranje članov in za snovanje odborov daje glavni odbor društva Rdečega križa v Beogradu, Simina ul. 21.

Podmladek Rdečega križa.

Med svetovno vojno je mladina v Kanadi in v nekaterih drugih državah sodelovala z odraslimi v društvu R. K. in se tako trudila lajšati bedo vojne. Ko so l. 1917. stopile v vojno Združene države ameriške, so tamošnji učenci in učenke vneto sodelovali pri društvu R. K. Ker so njihovi učitelji videli, kakšne koristi in koliko vzgojnega pomena je to delo, so ga sklenili ohraniti tudi po vojni pod zastavo R. K. Organizirali so šolsko mladino kot člane Podmladka Rdečega križa z namenom, da delujejo v duhu idej R. K.

Liga društev Rdečega križa je na svoji glavni skupščini dne 20. marca l. 1922. v Parizu sklenila, naj osnujejo društva R. K. vseh držav svoje Podmladke Rdečega križa. V naši državi se je začelo še tisto leto z organizacijo Podmladka R. K. Danes obstoji ta mladinska organizacija že več kot v 40 državah sveta in šteje nad 10 milijonov članov, med katerimi je tudi 200.000 naših Podmladkarjev.

Kot veja društva R. K. vzgaja Podmladek bodoče navdušene člane za društvo R. K., sodeluje pri izvrševanju društvenih namenov in mu pomaga pri delu.

S svojo nalogo, izraženo v pravilih pod B, in s svojimi sodobnimi pedagoškimi metodami pri delu si je Podmladek stekel priznanje najznamenitejših svetovnih pedagogov, a mednarodni in nacionalni kongresi učiteljev in prosvetno ministrstvo toplo priporočajo organizacijo in sodelovanje pri P. R. K. Opozarjamo zlasti na mednarodni profesorski kongres, ki se je vršil l. 1925. v Beogradu in ki je sprejel naslednjo resolucijo:

»Ker smatramo, da Podmladek Rdečega križa ne vzbuja le domišljije, volje in ustvarjajoče energije mladine, temveč daje obenem najlepšo priliko za širjenje higijenskih pojmov, za razvijanje altruističnih nagibov pri mladini, za spoznavanja njih bodočih državljanskih dolžnosti, za gojitev duha mednarodnega prijateljstva in simpatij ter kaže kot tak veliko umstveno in moralno silo, je kongres mnenja, da je napredok pouka in narodne prosvete v vseh državah vezan z razvijočim se sodelovanjem pri P. R. K.

Razen tega ugotavljamo, da je P. R. K. v popolnem skladu s prizadevanji modernega vzgojeslovja, čigar cilj je: napraviti iz šole ne le sredstvo za pouk, nego tudi za vzgojo. Kongres smatra, da P. R. K. zasluži pomoč in podporo od strani šolskih oblasti in učnih korporacij.«

Liga društev Rdečega križa je sklicala meseca julija l. 1925. konferenco odličnih svetovnih pedagogov,

da ugotove pedagoško vlogo P. R. K. v šoli. Ta konferenca je sklenila naslednjo resolucijo:

»Konferenca ugotavlja korist in veliko pedagoško važnost P. R. K. za razvoj obiteljskih, državljanskih, domoljubnih in humanitarnih čustev pri mladini. Konferenca priporoča učnemu osebju, da snuje in vzdržuje skupine P. R. K., da z njimi sodeluje in zainteresira starše za to delo. Učno osebje more izkoristiti to organizacijo za širjenje zdravstvenega znanja med mladino, za razvijanje altruističnih pojmov in čustev in za vzgojo zdravih državljanskih odnosov ter duha mednarodnega prijateljstva.

Konferenca misli, da donáša P. R. K. zdravju mladine četvorno korist: obrača neprestano pažnjo mladine na zdravje, pospešuje razvoj zdravja, navaja mladino na vsakdanjo higijeno in slednjič daje mladini priliko, da sodeluje pri izvrševanju državljanskih dolžnosti na tem polju. P. R. K. ne ohranjuje le zdravja z vzgojo, temveč obnavlja in preobrazuje tudi vzgojo s pomočjo zdravja.

Konferenca smatra, da daje ideal miru in mednarodnega prijateljstva, ki ga P. R. K. navdihuje in oživlja, medšolskemu dopisovanju njegov stvarni značaj. Da bi storil kaj za svojega bližnjega v duhu bratskih čustev, ga je treba spoznati v njegovih navadah, čustvih in potrebah. Ta želja po vzajemni pomoči živi v mladini in čim je prebujena, se naravno obrača tudi na mladino drugih narodov in drugih držav, če ni poškodena s predsodki in tradicijami.

Mednarodno dopisovanje, ki ga vodi P. R. K., ni vaja, ki jo nalaga učitelj, nego zadovoljuje naravno radovednost učenca, da izve nekaj o svojih tovariših iz tujih držav, in daje popolno svobodo njegovi inicijativnosti. To dopisovanje bo igralo še večjo vlogo, ko bo dajal pouk več aktivnosti učencu, ki bo samo po svoji inicijativnosti iskal rešitve vprašanj, ki ga zanimajo.«

Prosvetno ministrstvo je s svojimi razpisi: O. N. br. 10.211 z dne 4. III. l. 1922.; S. N. br. 24.976 z dne 14. X. l. 1924.; O. N. br. 23.951 z dne 14. V. l. 1925.; P. br. 7404/III z dne 29. VI. l. 1926.; P. br. 3356 z dne 28. III. l. 1927. in P. br. 15.179 z dne 7. XI. l. 1927. toplo priporočilo P. R. K. in zahtevalo, da se osnuje njegova organizacija na vseh šolah.

Razpis P. br. 15.179 z dne 7. novembra l. 1927., ki ga je izdalo prosvetno ministrstvo preko velikih županov na vsa šolska upraviteljstva, se glasi:

»V vrsto šolskih ustanov, ki pomagajo pri domači in šolski vzgoji, spada nedvomno P. R. K., ki si prizadeva vzgojiti zdravo in krepko mladino in jo vzgaja s tem, da ji oplemenituje srce in dušo. P. R. K. hodi za svojimi velikimi cilji s posebnimi metodami, ki jih uporabljajo po vsem svetu in ki sestojijo iz medsebojnega spoznavanja, iz skupne pomoči bolnim in bednim tovarišem in tovarišicam ter iz vežbanja v dolžnostih, ki jih čakajo v življenju, da postanejo koristni člani naroda in domovine.

Verujemo, da je to gibanje dovolj poznano učnemu osebju naših šol, ker si je naš Rdeči križ prizadeval, da razširi to svojo organizacijo na osnovnih,

srednjih in strokovnih šolah po vsej državi in da zainteresira učno osebje, da spozna njen program.

Pričakuje se, da se bo učno osebje z vso voljo in resnostjo zavzelo za to gibanje, kakor zasluži po svoji vzgojni važnosti.

Priporoča se Vam, da v zmislu prejšnjih razpisov tega ministrstva odredite, da vse učno osebje narodnih osnovnih, srednjih in strokovnih šol izvede organizacijo P. R. K. v poverjenih jim razredih in da ukrene, da se njegova človekoljubna delavnost čimbolj razvije, zlasti da se pospešuje medšolsko dopisovanje, da se vodi »borba za dobro zdravje« in da se pomaga dijakom, ki jim je v kakršnikoli obliki potrebna pomoč.

Treba si je prizadevati, da se razširi med mladino tudi Glasnik P. R. K.

Javite učnemu osebju, da bo prosvetno ministrstvo zasledovalo njegovo delovanje na tem polju mladinske vzgoje, in da naj zato vsaka šola v svojem letnem poročilu navede, kaj je storila za Podmladek Rdečega Križa.«

Organizacija.

1. Podmladek R. K. je organiziran kot mladinska organizacija na vseh državnih in zasebnih narodnih — osnovnih, srednjih, strokovnih, večernih in nedeljskih šolah. Včlaniti se morejo vsi učenci brez razlike do konca svojega šolanja. Osnovati se pa more P. R. K. tudi izven šol. Njegov član more postati vsak mladi

nec do svoje polnoletnosti. Polnoletni se pa vpisujejo kot člani društva Rdečega križa.

2. Organizacijo in delo P. R. K. vodijo učitelji, organi prosvetnega ministrstva, s pomočjo oseb, ki se bavijo z vzgojo in poukom otrok in mladine. Skupine izven šol vodijo poverjeniki krajevnega, oziroma oblastnega odbora. Poverjenike P. R. K. na posameznih šolah imenujejo vsako leto šolska upraviteljstva iz učnega osobja dotične šole. Navadno se imenujejo za poverjenike učitelji, ki so navdušeni za mladinsko delo ali se prostovoljno javijo za to delo. Poverjenikom pomagajo pri delu razredniki.

3. Inicijativa za organizacijo P. R. K. more iziti od učencev samih, od učnega osobja, od šolskega upraviteljstva, od staršev ali pa od glavnega, oziroma oblastnega odbora P. R. K. O tem obvesti šolska uprava glavni odbor P. R. K. v Beogradu (Simina ul. 21) in pristojni oblastni odbor. Glavni odbor pošlje takoj brezplačno pravilnik, navodila in ostali material, ki je potreben za organizacijo in za propagando. V prijavnem dopisu je vedno navesti točni naslov šole, kraj, zadnjo pošto (ulico in številko), okraj in oblast.

4. Organizacije se snujejo in odbori volijo v začetku vsakega šolskega leta, najkasneje do 1. novembra. Če Podmladka na šoli dotlej ni bilo, se more seveda osnovati tekom vsega šolskega leta. Čim so organizacije izvedene na vsej šoli, se pošlje glavnemu in pristojnemu oblastnemu odboru prijavni list.

5. Na poziv šolskega upraviteljstva ali poverjenika, ki ga imenuje šolska uprava, naj razrednik ali

pa poverjenik sam učencem v lahki in razumljivi obliki pojasni, kaj je P. R. K., seznaniti naj učence z njegovo organizacijo, njegovimi nalogami. Zlasti naj jih opozori na zdravstveni in človekoljubni program dela, nato naj jim pa pojasni dolžnosti članov P. R. K. in njih pravice. Ko so se učenci že dobro seznanili s P. R. K., jih je pozvati, da se vpišejo za člane. V to svrho naj se odredita eden ali dva najboljša učenca, da jih vpišeta. Potruditi se je treba, da se vpišejo vsi učenci za člane. Če se prijavi v razredu vsaj ena tretjina učencev v članstvo, naj se osnuje razredni odbor. Pri vpisovanju članov se ne pobira nobena vpisnina, pač pa članarina za prvi mesec (50 par), za polovico šolskega leta (250 Din), ali pa za celo šolsko leto (5 Din).

6. Razredni odbor se osnuje na ta način, da imenuje učitelj nekaj učencev, izmed katerih naj učenci sami z glasovanjem določijo predsednika, tajnika, blagajnika in njih namestnike — pomočnike. (Glej čl. 3., 4., 5. in 6. poslovnika!) Izvoljeni predsednik naj po možnosti in po navodilih učitelja takoj vodi sejo. On podeljuje besedo svojim tovarišem, ki žele govoriti, zastavlja svojim tovarišem vprašanja, katere točke programa P. R. K. naj se izvedejo, odgovarja na posamezna vprašanja svojih tovarišev, predlaga porazdelitev dolžnosti itd. Tajnik beleži v zapisnik potek seje pravitako po navodilih učitelja.

Osnovno načelo v organizaciji P. R. K. je s a m o u p r a v a m l a d i n e, zato se toplo priporoča ta način vzgoje in dela z mladino. Ako poteka delo od volje učenca samega, bodisi da on nekaj predlaga, bodisi da prostovoljno prevzame neko dolžnost in da sodeluje

pri upravi, bo tudi dobro in uspešno delal z zanimanjem in navdušenjem. Tako delo se tudi močnejše vtisne v njegovo dušo, in s takimi akcijami, ki potekajo iz inicijative mladine same, se ta tudi najbolje vzgaja. Zaraditega naj se pri P. R. K. izvede kar največ možna samouprava in samodelavnost mladine, zlasti po srednjih in strokovnih šolah, a funkcija učiteljstva naj se omeji le na nadzorstvo in duhovno vodstvo.

Na tej prvi seji razreda naj se določi, kaj se hoče v dotičnem šolskem letu izvesti od programa P. R. K. Vse sklepe seje zapisuje tajnik v zapisnik; izvrše naj se, ko podpiše zapisnik tudi razrednik. Prepis zapisnika je poslati tudi šolskemu upravitelju na znanje.

7. Ko se izvede v razredih organizacija in se izvolijo odbori, skliče poverjenik skupščino šolskega P. R. K., ki ga sestavljajo vsi člani razrednih odborov P. R. K. na isti šoli (predsedniki, tajniki, blagajniki in njih namestniki — pomočniki). Na tej skupščini se konstituira šolski odbor. (Glej čl. 7. pravilnika.) Na tej seji poročajo predsedniki posameznih razrednih odborov o številčnem stanju članov in o sklepih svojih sej, odloči se, katere posle prevzame v dotičnem šolskem letu šolski odbor in na kak način jih namerava izvršiti, porazdele se med člane posamezne dolžnosti, razpravlja se o predlogih in vprašanjih posameznih članov itd. (Glej določbe o dolžnostih šolskega odbora.) Tajnik sestavi zapisnik seje ter vpiše vanj vse sklepe.

8. Kakor hitro je sestavljen tudi šolski odbor, je poslati glavnemu odboru v Beogradu in pristojnemu oblastnemu odboru prijavne liste v zmislu tiska-

nih obrazcev, ki jih dobi vsaka šola istočasno z vsemi drugimi potrebščinami za organizacijo. Prijavne liste je izpolniti v zmislu navodil na hrbtu prijavnega lista. Podpiše naj jih upravitelj (ravnatelj) šole, oziroma učitelj-poverjenik; opremijo naj se s pečatom.

S prijavnimi listi se obveščata glavni in oblastni odbor o izvršeni organizaciji P. R. K. na dotični šoli. Na osnovi prejetega prijavnega lista vpišeta glavni in oblastni odbor šolo v seznam in v druge svoje knjige. S tem se smatra dotična šola za organizirano, in pošljejo se ji Glasnik, članske izkaznice, obrazci in vse druge potrebščine. Glede na to je neobhodno potrebno, da se še isti dan, ko je organizacija šolskega odbora izvršena, v začetku leta, odpošljejo prijavni listi.

9. Istočasno je treba z naročilnico, ki je pravtako poslana šoli z ostalimi potrebščinami, naročiti pri glavnem odboru P. R. K. potrebno število članskih izkaznic, lepakov za popis članov (za vsak razred po enega), obrazce za »borbo za dobro zdravje«, Glasnik za vsak razredni odbor in za vse predplačnike, čekovne položnice in dopisnice ter po potrebi in možnosti tudi značke, urnike, koledarje, gledališko knjižnico ter druga izdanja in potrebščine. Vse to se pošlje šoli samo v slučaju, če naroči z uradno naročilnico, ki jo je potrdilo šolsko upraviteljstvo ali učitelj-poverjenik s pečatom.

Članske izkaznice, razne obrazce, poročila in slično pošilja glavni odbor po naročilu vsaki šoli brezplačno. Cene ostalih predmetov so označene na naročilnici. Cene so dvojne: nakupne in prodajne. Razlika gre v korist blagajne šolskega odbora P. R. K. kot zaslužek.

Denar za naročeno blago se pošlje ali istočasno z naročilom, s čekovno položnico po poštni hranilnici ali kadar se blago razproda. V tem slučaju glavni odbor obremeni dotično šolo v svojih knjigah. Dolgove pri glavnem odboru naj šole poravnajo sredi ali koncem šolskega leta.

10. Z organizacijo P. R. K. po šolah se pomaga njih vzgojnemu in učnemu delu v splošnem, zlasti se pa pospešuje normalni telesni razvoj mladine, ki se navaja k negovanju in varovanju zdravja, razen tega se pospešujejo tudi moralne lastnosti mladine in zmišelj za državljske dolžnosti. To se dosega s sodelovanjem mladine v njenem društvu P. R. K., a po navodilih in pod stalnim nadzorstvom učiteljstva in staršev. S samim delom v društvu z jasno postavljenim ciljem in po določenem programu se pripravlja mladina za bodoče koristne člane družbe in države.

Naloga P. R. K., določena v pravilih R. K. in v pravilniku, se doseže z delom mladine v tej organizaciji, z delom v šoli in izven šole, in to zlasti na sledeči način:

Člani P. R. K. volijo odbor, sami rešujejo in predlagajo na svojih sejah, vodijo zapisnik, blagajniške knjige, organizirajo roditeljske sestanke, javna predavanja, konference, predstave, zabave in koncerte. Redno plačujejo svojo članarino in se s tem navajajo, da vrše svojo dolžnost napram skupnosti, ter se vzgajajo za bodoče zavestne državljane. Z vsakdanjo »borbo za dobro zdravje«, zlasti pa z borbo proti tuberkulozi, alkoholizmu in raznim nalezljivim boleznim

se vsajajo v njih zavest osnovna načela zdravstva. Dijaki sami nabavljajo, če ni storila tega že šolska uprava sama, šolsko stensko lekarno, pljuvalnik, otirače za noge, krpe za prah, desinfekcijsko pripravo, urejajo igrališča in šolska kopališča, snujejo ali pomagajo snovati okrevališča in počitniške kolonije ob morju in na planinah, solnčne šole, dispanzerje, zobne ateljeje, bolnice, zavetišča itd. Organizirajo tečaje za prvo pomoč, za male majke in bolničarke itd. Učenci pomagajo pri učenju svojim tovarišem, ki so tega potrebni, in ustanavljajo po možnosti v šoli kuhinje za dijake. Preskrbe šolske knjige, obleko in obutev za šolsko mladino iz svojih sredstev in iz dohodkov prirejenih koncertov, zabav in predstav, od ročnih del, bazarja itd. Člani pomagajo svojim potrebnim tovarišem in mladini iz drugih krajev s hrano in denarjem. Obiskujejo bolne tovariše in jim pomagajo, sprejemajo v oskrbo zapuščene, siromašne in slabotne otroke, stare onemogle osebe in rodbine. Kjer na šoli še ne obstoje delavnice za ročna dela, naj jih osnujejo člani P. R. K., obdelujejo naj vrtove in uredijo naj si čitalnice in knjižnice. Vse te ustanove naj se osnujejo v šoli ali blizu šole, mladina naj pa stori zanje, karkoli more, ter naj skrbi za njih napredek. Če ne more sama osnovati takih ustanov, naj ji pomagajo druga društva in ustanove, ki delujejo na tem polju. V zvezi s poslom o spisju naj si člani dopisujejo, izmenjavajo naj fotografije in ročna dela s svojimi tovariši na drugih šolah v državi in v inozemstvu ter se tako z njimi spoznavajo in ustvarjajo prijateljske stike.

Člani naj seznanjajo svoje starše, sorodnike, prijatelje in znance z idejami R. K. in naj jih privabijo, da se vpišejo za člane R. K. in mu pomagajo.

To vse so dolžnosti članov P. R. K., in izvršujejo naj jih vestno po svojih močeh in okoliščinah, v katerih se nahajajo.

11. Razredni odbor. Dolžnost razrednega odbora je, da si prizadeva, da se vpišejo vsi učenci dotičnega razreda za člane P. R. K. Skrbi naj za to, da plačujejo vsi člani redno svojo članarino, ki naj si jo prislužijo na zgoraj omenjeni način. Razredni odbor naj si prizadeva, da vrše vsi člani redno svoje dolžnosti, zlasti da se ravna po zdravstvenih predpisih in da vrše dobra dela. Sklicuje naj seje vseh članov v razredu vsaj po enkrat mesečno in kadar se pokaže potreba. Na njih rešuje vse posle, ki jih je treba izvršiti. O sejah se vodi zapisnik. Razen tega ima razredni odbor v redu svojo blagajniško knjigo in seznam članov. Razredni odbor skrbi, da je razred snažen, pobeljen in da se redno prezračuje. Okrašuje ga s slikami Podmladka R. K. in s cvetjem, prireja z razrednikom roditeljske sestanike, na katerih seznanja in zainteresira starše za P. R. K. ter jih vpisuje za člane društva R. K. Delo v razredu in v razrednem odboru vodi razrednik sporazumno s poverjenikom P. R. K. On potrjuje zapisnik vsake seje. Prvi in drugi razredi osnovnih šol nimajo razrednih odborov, in tam delajo Podmladkarji po navodilih učitelja.

12. Dolžnosti posameznih članov razrednega odbora:

Predsednik skrbi, da se redno vrše seje razrednih članov in roditeljski sestanki ter da se izvršujejo vsi sejni sklepi. Pazi, da vsak član razrednega odbora marljivo vrši svojo dolžnost, predseduje sejam, podpisuje zapisnik in dopise itd.

Tajnik vodi sejni zapisnik, seznam članov in dopisovanje.

Blagajnik pobira članarino, vodi blagajniško knjigo in inventar o imetju.

Predsednikov namestnik nadomešča predsednika, kadar je ta odsoten, in mu pomaga pri delu. Zlasti naj skrbi za izvajanje Podmladkovega humanitarnega programa v razredu.

Tajnikov namestnik nadomešča tajnika, kadar je ta odsoten, pomaga mu pri delu, vodi medšolsko dopisovanje in skrbi za urejenost razredne knjižnice P. R. K.

Blagajnikov namestnik nadomešča blagajnika, kadar je ta odsoten, pomaga mu pri pobiranju članarine, zbira prostovoljne prispevke in pobira naročnino za Glasnik P. R. K.

Zdravstveni nadzorniki skrbijo, da se ravna po vsi člani redno po zdravstvenih pravilih, da vodijo »borbo za dobro zdravje«, da izvajajo vaje za dihanje; pregledujejo jim roke, vrat in noge, merijo jim prsi, višino in težo ter beležijo v seznime. Zdravstveni nadzorniki strižejo članom lase, v ta namen nabavi P. R. K. stroj za striženje las, vodijo šolsko lekarno in izkazujejo prvo pomoč obolelim tovarišem. Skrbijo za higijeno v razredu in obveščajo o vsem razredni odbor, oziroma razrednika.

Ta razdelitev dolžnosti je popolnoma izvedljiva na srednjih in strokovnih šolah, a v osnovnih šolah naj se vrši po možnosti in po navodilih ter pod vodstvom učitelja.

13. Šolski odbor skrbi, da se izvede v vseh razredih pravilna in enotna organizacija, da vrše razredni odbori svojo dolžnost, da imajo redno svoje seje, vodijo zapisnike, blagajniške in inventarne knjige ter seznam članov. Ima redno svoje seje, vsaj enkrat na mesec, in sklicuje roditeljske sestanke in posvetovanja. Organizira in pripravlja skupne igre, izlete, koncerte, zabave, akademije, javna predavanja, kino-predstave, manifestacije itd. Ustanavlja igrališča, šolsko lekarno, ambulanco, šolsko kopališče, šolsko kuhinjo, šolski vrt in druge koristne ustanove, ki so v programu P. R. K.

Šolski odbor pošilja v začetku šolskega leta, ko se obnovi, oziroma osnuje organizacija, glavnemu in pristojnemu oblastnemu odboru izpolnjene prijavnne liste. Koncem meseca februarja in meseca julija pošilja šolski odbor tudi polletna poročila o delovanju P. R. K. glavnemu in pristojnemu oblastnemu odboru. Naroča za šolski P. R. K. članske izkaznice, »borbo za dobro zdravje«, lepake za seznam članov, značke, Glasnik in druga izdanja. Šolski odbor zastopa P. R. K. napram oblastim in drugim društvom ter osebam.

Šolski odbor zbira od razrednih odborov 50% članarine za glavni odbor in 25% za krajevni odbor, če ta obstoji (čl. 21. pravilnika).

Nadzorstvo nad delom šolskega odbora vrši šolski ravnatelj — upravitelj.

14. Dolžnosti članov šolskega odbora:

Predsednik šolskega odbora je vedno učitelj poverjenik P. R. K. On vodi in skrbi za organizacijo, se briga za delo in napredek P. R. K. na šoli. Sklicuje redno seje šolskega odbora in roditeljske sestanke, skrbi, da vsak član odbora marljivo vrši svojo dolžnost in da se izvršujejo sklepi šolskega odbora. Nadzoruje delo razrednih odborov in njih članov, podpisuje in overlja vse dopise in račune šolskega odbora, vodi organizacijo priredb, zastopa šolski P. R. K. pri šolskem upraviteljstvu in napram tretjim osebam ter vzdržuje zvezo šolskega odbora z oblastnim in glavnim odborom.

Tajnik vodi zapisnik sej, seznam članov razrednih odborov in vseh članov na šoli, opravični zapisnik in dopisovanje šolskega odbora, ureja in hrani arhiv ter pečate.

Blagajnik vodi blagajniško knjigo o dohodkih in izdatkih šolskega odbora ter knjigo o inventarju. Pobira od razrednih odborov določeni odstotek članarine ter ga pošilja glavnemu in krajevnemu odboru koncem prvega in drugega polletja šolskega leta, zbira razne darove in prispevke itd.

Predsednikov namestnik naj bo po možnosti tudi učitelj in naj pomaga predsedniku pri delu ter ga nadomešča v slučaju njegove odsotnosti. Skrbi naj zlasti za izvajanje zdravstvenega programa P. R. K. v šoli. Pazi naj, da zdravstveni nadzorniki vestno vrše svojo dolžnost, in oskrbuje naj šolsko stensko lekarno P. R. K.

Tajnikov namestnik vodi medšolsko dopisovanje v imenu šolskega P. R. K. ter ureja in hrani knjižnico šolskega P. R. K.

Blagajnikov namestnik pobira naročnino za Glasnik P. R. K., prodaja koledar in druge tiskovine P. R. K., pomaga blagajniku pri vršitvi njegovih dolžnosti in ga nadomešča v slučaju njegove odsotnosti.

15. Uprava P. R. K. je po možnosti ločena od šolske uprave. Podmladek R. K. ima svoje knjige, pečate, arhiv, knjižnico, inventar stvari itd. Knjige delajo in vežejo člani sami.

Gornji štirioglati in spodnji okrogli pečat naj naroči vsaka šola preko glavnega, oziroma oblastnega odbora. Oba pečata z blazinico (rdečo) in poštino vred staneta s povzetjem Din 90 (sam okrogli pečat z blazinico Din 50). Vsaka uradna pošiljatev do 20 kg, opremljena z žigom P. R. K., je poštnine prosta.

Vsak spis, ki ga šolski odbor prejme ali pošlje, se vpiše v opravični zapisnik P. R. K., in napiše se nanj številka in datum prejema, oziroma odpošiljatve. Prepis vsakega spisa se hrani v arhivu šolskega P. R. K. Vsak spis šolskega odbora overovlja šolska uprava, oziroma učitelj — poverjenik.

V začetku vsakega šolskega leta, ko se izvoli novi odbor, mu izroči stari odbor vse knjige, denar, pečate in zapisniški inventar. Isto store tudi posamezni člani odbora, ki zapuste šolo tekom ali pa koncem šolskega leta.

Vse knjige, pečate in ostalo blago šolskega P. R. K. se hranijo v posebni omari v šolskem poslopju. Omaro naj po možnosti napravi delavnica P. R. K. Za čitalnico

in pisarno šolskega Podmladka R. K. naj da po možnosti šolska uprava na razpolago manjšo zasebno sobo v šolskem poslopju.

16. Krajevni odbor P. R. K. se organizira v zmislu čl. 9. in 13. pravilnika P. R. K. v krajih, kjer se pojavi za to potreba, zlasti pa v krajih, kjer je več organiziranih šol. Krajevni odbor P. R. K. skrbi, da se izvede na vseh šolah v kraju enotna organizacija in da se čim intenzivneje izvršuje program P. R. K. Skrbi naj za skupne prireditve, manifestacije, izlete, predavanja, predstave itd., pri katerih sodelujejo vse šole v kraju. Ustanavlja naj skupna igrališča, letovišča, šolske kuhinje, kopališča, okrevališča in druge koristne naprave. Ves ta program dela izvaja krajevni odbor neposredno z učenci ter z razrednimi in šolskimi odbori.

Člani krajevnega odbora P. R. K., navedeni v čl. 9. pravilnika P. R. K., so člani društva R. K. Predsednik krajevnega odbora P. R. K. naj bo po možnosti član ali najbolje predsednik krajevnega odbora društva R. K., da je s tem vzpostavljeno čim večje sodelovanje med obema odboroma. Ako v kraju ni krajevnega odbora društva R. K., naj ga skuša ustanoviti krajevni odbor P. R. K.

17. Oblastni odbor P. R. K. se organizira v oblastnih središčih v zmislu čl. 14.—17. pravilnika P. R. K. Vsi funkcionarji tega odbora naj bodo člani društva R. K. Oblastni odbor naj si prizadeva, da se izvede po šolah v oblasti organizacija in program P. R. K. S svojimi razpisi naj pošilja oblastni odbor navodila za delovanje, a z dopisovanjem in osebnimi

obiski naj stoji v neposredni zvezi z vsemi šolskimi organizacijami P. R. K. Oblastni odbor naj zainteresira za delo P. R. K. učitelje in druge prosvetne delavce in naj jih skuša pridobiti za sodelovanje. Prireja naj konference in kongrese učiteljev — poverjenikov z ozemlja svoje oblasti.

Organizira naj tečaje za ročna dela za učitelje, dečja okrevališča, zdravstvene in samaritanske tečaje, tečaje za domačo in šolsko higijeno, dijaška prenočišča, razstave, bazarje in druge koristne ustanove.

Oblastni odbori imajo svoje pisarne in svoje osobe. Zaprošiti morejo pri prosvetnem ministristvu, da se jim dodele za delo učitelji, ki so obenem tudi tajniki odbora. Učitelji tudi prostovoljno sodelujejo v pisarnah oblastnega odbora. Ako oblastni odbor nima svoje pisarne, se poslužuje pisarne oblastnega šolskega inspektorja (nadzornika).

Oblastni odbori skrbijo za ustanavljanje krajevnih odborov P. R. K., in če teh v okraju ni, vrše tudi njih dolžnost.

Glede na teritorijalno razdelitev države na upravne oblasti R. K. obstoje oblastni odbori v Beogradu, Bistolu, Dubrovniku, Zagrebu, Ljubljani, Mostarju, Nišu, Novem Sadu, Osijeku, Sarajevu, Skoplju, Prištini, Splitu, Užicah in Cetinju.

Zdravstveno delo.

18. Praktične higijene se uči mladina z rednim izvajanjem najvažnejših zdravstvenih pravil in se tako navaja na higijensko življenje. To je prva točka

programa P. R. K. S tem, da varuje otrok svoje zdravje, se nauči ceniti tudi zdravje bližnjega, nudi se mu prilika, da preizkusi svoja altruistična čustva in da izvršuje dobra dela. S tem se mladini najbolje dokaže, da je navezana na vzajemno pomoč.

Od dosedanjega zdravstvenega poučevanja v šoli se razlikuje delo P. R. K. v tem, da se tu ne samo govori o zdravju in se prirejajo predavanja o varovanju zdravja, da se izdajajo lepaki, brošure, veseli poučni spisi in filmi, temveč da se zdravstvena pravila tako j praktično izvršujejo. Kot najprimernejše sredstvo za to služi »borba za dobro zdravje«. V seznane za »borbo za dobro zdravje«, na katerih so napisana zdravstvena pravila, ki naj jih mladina izvaja vask dan, beležijo učenci vsak dan, katera zdravstvena pravila so dotični dan izvršili. To beležijo vestno, nadzorujejo jih pa zdravstveni nadzorniki, njih tovariši, ki so jih v to svrho sami izvolili. Razredniki in starši te seznane potrjujejo. Tiste učence, ki so uspešno vodili »borbo za dobro zdravje« in izpolnili seznane, nagraja razredni ali šolski odbor s pasto za zobe, milom, ščetko ali s kakimi drugimi predmeti, ki so potrebni za izvajanje »borbe za dobro zdravje«, ali pa jim izreka pohvalo. Ovire, ki nastanejo pri tem zaradi tega, ker mladina nima mila, paste, ščetke, stroja za striženje las, glavnika, tehtnice i. dr., odpravi organizacija sama s tem, da nabavlja tozadevne potrebščine.

Ko mladina s pomočjo »igre za dobro zdravje« na ta način nekaj mesecev izvaja ta zdravstveni program, ji preidejo zdravstvena pravila v navado, ki jim ostane za vse življenje. Ako se pripeti, da učenci kakega

razreda ne izvrše točno predpisanih zdravstvenih pravil, se to delo ponovi.

19. Služba zdravstvenih nadzornikov je jako važna za zdravstveno delo P. R. K. Le-ti nadzirajo svoje tovariše, vrše li redno zdravstvena pravila, ter jih pregledujejo, so li čisti in redni. Ako se kdo ni ravnal po predpisanih pravilih, ga njegov tovariš, »zdravstveni nadzornik«, opozori, da naj izvršuje društvene dolžnosti. Če to ne pomaga, zahteva intervencijo razrednega odbora, oziroma učitelja, da tudi le-ta izvršita s svoje strani, kar je potrebno.

Zdravstveni nadzorniki pazijo, da se ravnaajo učenci tudi doma po zdravstvenih predpisih. Od časa do časa jih tehtajo in jim merijo višino in obseg prsi ter beležijo to v sezname »borbe za dobro zdravje«. Zdravstveni nadzorniki skrbе za čistost v razredu v splošnem, za zračenje, za okraševanje s cvetjem in slikami, za pljuvalnike, za otirače za noge itd. Oni vrše s člani P. R. K. manjše telovadne vaje in vaje za globoko vdihavanje svežega zraka ter prirejajo izlete in manjša predavanja o zdravju.

Zdravstveni nadzorniki priskočijo na pomoč svojim obolelim in ranjenim tovarišem ter jim nudijo prvo pomoč iz šolske priročne lekarne P. R. K., ki jo ti nadzorniki vodijo. Ko gre za zdravljenje učencev, pomagajo v vsem učitelju, zdravniku in sestri-bolničarki. Zdravstveni nadzorniki se tekom šolskega leta po potrebi menjavajo. Ako je razred večji, se lahko izvolita dva ali več zdravstvenih nadzornikov.

20. Zdravstvena predavanja prireja učencem vedno šolski zdravnik ali učitelj, zlasti o na-

leziivih boleznih, o tuberkulozi, alkoholizmu, zdravi prehrani, o važnosti solnea, zraka in vode, o oblačenju itd. Stremeti je treba za tem, da prirejajo tudi učenci sami, zlasti po srednjih šolah, predavanja in razgovore o zdravju. Šolski P. R. K. organizira in prireja zdravstvena predavanja za starše učencev in za širšo javnost dotičnega kraja in okolice.

21. Šolsko lekarno P. R. K. nabavlja šolski odbor P. R. K. iz skupnih sredstev. Lekarna visi obešena na steni ene izmed učilnic, v konferenčni sobi ali na šolskem hodniku in vsebuje najpotrebnejša zdravila za prvo pomoč. Šolsko lekarno vodijo zdravstveni nadzorniki pod nadzorstvom učitelja. Vsak zdravstveni nadzornik ima po en ključ od lekarne. Lekarna služi za prvo pomoč ponesrečenim in obolelim članom, za razkuževanje in za to, da se učenci seznanijo z najpotrebnejšimi zdravili in sredstvi za razkuževanje.

Lekarna se lahko naroči pri oblastnem odboru P. R. K. v Zagrebu (higijenski zavod). Velika lekarna v emajlirani omarici z mnogimi potrebnimi zdravili, toplomerom, sredstvi za razkuževanje in za prvo pomoč stane 600 Din, mala lekarna v škatli iz kartona pa stane 125 Din, oziroma s toplomerom 155 Din.

Alko šolski odbor P. R. K. nima sredstev za nabavo lekarne, naj priredi v to svrhu zabavo, koncert ali predstavo ali naj pa naprosi občinski šolski odbor, da jo nabavi.

22. Šolska kuhinja P. R. K. naj se ustanovi na vsaki šoli, kjer se pokaže potreba zanjo. P. R. K. kot organizacija, ki ji je ena od prvih nalog varovanje

zdravja šolske mladine in podpiranje te mladine, naj si prizadeva, da uvede kot posebno točko svojega zdravstvenega in socialnega programa v šole šolske kuhinje, v katerih bi dobivali potrebni učenci po eno ali dve topli jedili dnevno.

Snovanje šolskih kuhinj je posebno važno in koristno tako za oddaljene kmetske osnovne šole kakor tudi za mestne osnovne, srednje in strokovne šole. Za ureditev in delo v kuhinji naj skrbе učenci sami pod nadzorstvom učiteljstva. Vendar se te koristne ustanove osnujejo po šolah le v tem slučaju, ako se učitelji-učiteljice narodnih šol zanje zainteresirajo ter umevajo njih važnost in potrebo in ako po svojih močeh pomagajo pri njih otvarjanju. Snujejo se v zmislu programa P. R. K. na ta način, da prinaša mladina v zmislu svojih dolžnosti napram organizaciji od doma živila, a starejše učenke pod vodstvom svojih učiteljic kuhajo in pripravljajo za svoje siromašne součence in součenke topla jedila. Še lažje bi se izvedlo vse to, če bi učitelji sklicevali v ta namen roditeljske sestanke, na katerih bi seznanjali starše z važnostjo in potrebo šolske kuhinje, ki bi se najlažje in najbolje mogla osnovati z njih pomočjo in s pomočjo občine. Pravtako bi bilo jako dobro, da se osnujejo odbori dijaških mater, ki bi pomagali učiteljstvu ali bi sami skrbeli za kuhinje, če je morda učiteljstvu nemogoče delovati. Ti odbori bi pritegnili ženske, ki bi vodile kuhinje, skrbeli bi za prostore, če jih ni pri šolskem posloppju itd.

Učenci naj sami pridelujejo na šolskem vrtu živila za šolsko kuhinjo in naj jih nabavljajo od imovitej-

šega prebivalstva poceni ali brezplačno kot pomoč kuhinji. Revne šole v pasivnih krajih naj stopijo z dopisovanjem v zvezo z imovitejšimi šolami po bogatih krajih države, ki bi jim od časa do časa pošiljale pomoč v živilih in v denarju za vzdrževanje šolske kuhinje.

Glede posode in kuhinjske opreme bosta šla glavni in pristojni oblastni odbor P. R. K. po možnosti na roke vsaki utemeljeni prošnji svojih dobrih organizacij, enako tudi glede vsake druge potrebne pomoči.

23. Igrališče P. R. K. se uredi pri šolskem poslopju ali na kakem drugem prostem kraju v bližini šole, ki bi se dobil v to svrho od občine. Člani sami izravnavajo zemljišče na igrališču, zasade živo mejo in drevje okrog igrališča. V svojih delavnicah pa izdelajo člani po možnosti sami priprave za telovadbo in igranje ali jih nabavijo iz skupnih sredstev.

Pravi način za vzgojo in pouk otrok so mladinske igre, ki jim jih je treba omogočiti z otvarjanjem otroških igrališč, z nabavljanjem predmetov za igranje, z vzgojo strokovnega osebja in s tem, da se učiteljstvo vseh šol tudi samo seznani s praktičnim vodstvom in z značajem otroških iger. Z igro se mladina telesno pravilno razvija, povečuje se njena odpornost, in mladina postaja okretnejša in za delo spretnejša. Z igro se vadijo slušala mladine, ostri se moč mišljenja in razsodnosti in domišljija se izpodbuja k živahnejšemu delu. Z igranjem se pripravlja otrok na življenje, zato je treba, da je igranje čimbolj vsestransko in da se uporablja igra kot vzgojno sredstvo, kjerkoli je to mogoče. (Igra za dobro zdravje.)

24. Šolsko kopališče P. R. K., prhe, umivalnice in razkuževalne priprave naj P. R. K. tudi ustanovi pri šoli iz skupnih sredstev in s pomočjo občine, ako ima za to primerne prostore. V to svrho bosta dala glavni in pristojni oblastni odbor po možnosti vsaki marljivi organizaciji pomoč. Ako nima P. R. K. sredstev in potrebnih prostorov za ustanovitev šolskega kopališča, tedaj naj si šolski odbor P. R. K. prizadeva, da dobi za svoje člane brezplačne vstopnice za kopanje vsaj v občinskem ali kakem drugem kopališču, ako se nahaja v kraju.

Poleti si uredi P. R. K. v krajih, kjer je tekoča voda, kopališča na prostem, a starši pazijo na otroke in na red v kopališču.

25. Ko se je mladina s takim zdravstvenim delom seznanila s pravili telesnega zdravstva, tedaj naj skrbi za to, da uredi tudi svojo najbližjo okolico v zmislu zdravstvenih zahtev. Skrbi naj predvsem, da odgovarja zdravstvenim predpisom lastni šolski razred. Mladina naj sama čisti in beli, briše okna, razkužuje vse, kar bi moglo prenašati bolezni. S takim delom prispeva mladina k svojemu zdravju in se uvaja v vprašanja socialne higijene.

Če je treba, naj skrbi mladina tudi za svoje bolne tovariše. Pošilja naj jih v okrevališča, bolnice in sanatorije, nabavlja naj jim zdravila, proteze i. dr. potrebščine, vse iz lastnih skupnih sredstev. V šolskih počitnicah naj ustanavlja svoje počitniške kolonije in okrevališča ob morju in v gozdnatih krajih, za kar naj zbira sredstva tekom celega šolskega leta. Pri tem

svojem delu naj P. R. K. skuša dobiti pomoč staršev, občinske, samoupravne in državne oblasti, potem glavnega in oblastnega odbora P. R. K., krajevnega odbora društva R. K. in drugih človekoljubnih društev.

Socijalno-humanitarno delo.

26. Druga važna naloga P. R. K. je, vzgajati in razvijati pri šolski mladini človekoljubna čustva, zmisel za čustvo in razumevanje tuje nezgode, tuje bede in pomanjkanja ter navajanje k požrtvovalnosti in k pomaganju svojemu bližnjemu. V to svrho pošiljajo organizirane šole pomoč in darila drugim šolam, ki so v pomanjkanju, pomagajo siromašnim in nesrečnim tovarišem na domači šoli, v domačem ali kakem drugem kraju, sodelujejo dejansko pri raznih akcijah za pomoč prizadetim od povodnji, toče, potresa, suše itd., izkazujejo prvo pomoč v nesreči, nadomeščajo pri težjih delih onemogle starce in starke, pomagajo bolnim popotnikom in revnim vdovam, podpirajo razna mladinska človekoljubna in zdravstvena društva i. dr.

Vsaka šolska organizacija P. R. K. iz bogatejših krajev države naj stoji v stalni zvezi z eno ali dvema šolskima organizacijama P. R. K. v pasivnih krajih države ter naj jim pomaga, pošilja živila in podporo za vzdrževanje šolske kuhinje, če jo imajo, nadalje obleko, obutev in denarno podporo za nabavo šolske lekarne, pljuvalnikov, orodja za ročna dela, za ustanovitev šolskega kopališča, igrališča in drugih potrebnih in koristnih ustanov.

Sredstva za izvajanje tega svojega programa naj si pridobiva šolski P. R. K. s skupnim zaslužkom, pridelkom, ročnim delom, prireditvami, prostovoljnimi zbirkami itd. ter s podporami občine, krajevnega odbora društva R. K. ter drugih človekoljubnih in zdravstvenih društev.

27. Z ročnim delom se mladina razvija, pripravlja na praktično življenje, s tem delom se najbolje spoznajo otroška nagnjenja in sposobnosti. Z ročnim delom se bo mladini priljubilo delo sploh, in navadila se bo, da svoje delo koristno uporablja. V vsaki šoli, kjer je organiziran P. R. K., vrše člani ročna dela v svojih razredih ali snujejo svoje delavnice, kjerkoli imajo za to priliko. V prvih razredih izvršujejo Podmladkarji pripravljalna dela iz papirja in odpadkov ter druge lahke in običajne predmete. S tem se seznanijo z raznimi oblikami in se zainteresirajo za ročna dela. V višjih razredih osnovnih šol se izdelujejo predvsem predmeti praktične vrednosti, po možnosti okrašeni z narodnimi ornamentami, ki jih je mogoče uporabljati v domačem gospodarstvu, oziroma prodati. Ta dela naj bodo taka, ki jih lahko izdelujejo enako dečki in deklice brez delavnice po možnosti z malo orodjem. V srednjih in strokovnih šolah naj se skuša urediti delavnice, kjerkoli je to mogoče. V njih naj se izdelujejo raznovrstna dela praktične vrednosti, ki bi bila v korist članom samim, šolski in domači potrebi in ki jih je mogoče vnovčiti.

Tako se priporoča postopno izdelovanje naslednjih vrst ročnih del: dela iz papirja in iz raznih odpadkov, dela iz ličja in šaša, dela iz protja, dela iz volne, ple-

tarstvo, dela z malo žago in dletom, lesorez, modeliranje z mavcem in glino itd. itd.

Na ta način pomaga P. R. K. šolskemu programu ročnih del, vendar naj bodo ročna dela P. R. K. ločena in naj se vrše smotreno v zmislu zgornjih navodil.

Koncem ali tekom šolskega leta priredi šolski P. R. K. razstavo in bazar (razprodajo) ročnih del ali pa razstavi svoja dela na šolski razstavi. Ob tej priliki se povabijo starši in širše občinstvo, da se seznanijo z ročnimi deli P. R. K. in da podpirajo to delo. Dobri in pridni učenci naj se nagradijo. Ob priliki razstave in bazarja naj se izdelki po možnosti prodajo in vnovčijo v korist skupne blagajne šolskega odbora P. R. K. Najznačilnejši in najlepši izdelki naj se pošljejo glavnemu odboru za stalno razstavo in muzej.

28. P. R. K. ureja in obdeluje svoj vrt po možnosti pri šolskem poslopju ali na kakem drugem zemljišču, ki ga dobi od občine ali staršev otrok. Šolsko upraviteljstvo naj se naprosi, da odstopi od šolskega, oziroma učiteljskega vrta. Podmladku R. K. eno ali dve gredici, ki naj ju obdelujejo člani. Z obdelovanjem vrta uporabljajo Podmladkarji koristno svoj prosti čas na svežem zraku, tam lažje spoznavajo naravo in pridejo na ta način v tesnejše stike z dejanskim življenjem in z družbo, v kateri žive. Podmladkarji goje na vrtu cvetje, zelenjavo, sadje, zdravilna zelišča itd. Vrtne pridelke porablja P. R. K. za svojo šolsko kuhinjo, ako jo ima, ali jih pa deli kot pomoč svojim potrebnim in siromašnim tovarišem ali drugim osebam, pošilja jih drugim šolam za šolske kuhinje, po mož-

nosti jih tudi vnovči v korist skupne blagajne P. R. K. S cvetjem naj se krase šolska okna in šolski hodniki.

Glavni odbor P. R. K. je izdal posebno knjižico »Vrt P. R. K.«, ki se šolskim odborom P. R. K. priporoča, da si jo nabavijo in po njej obdelujejo svoj vrt. Knjižica se pošlje po naročilu za 1.50 Din izvod.

29. Da se dobi za izvrševanje jako obsežnega in vsestranskega programa P. R. K. potrebnih sredstev, in v svrhu idejne propagande ter seznanjanja staršev in širšega občinstva z nalogami P. R. K., prireja šolski P. R. K. večkrat svoje koncerte, zabave, akademije, sestanke, javna predavanja, tekme, predstave, razstave, bazarje in druge prireditve. Program in zmisel teh prireditev naj bosta vedno v duhu P. R. K.

Da bi se to delo P. R. K. čimbolj podpiralo, izdaja glavni odbor P. R. K. »Gledališko knjižnico« P. R. K., v kateri se nahajajo priložnostne gledališke igre. To knjižnico je naročiti pri glavnem odboru P. R. K. za ceno 2 Din za komad.

30. P. R. K. je po tar. br. 99 a, prip. 4 (str. 101) oproščen plačevanja takse za prirejanje zabav, koncertov, predstav i. dr. prireditev. V to svrhu naj se o priliki vsake prireditve napiše prijava, ki jo overi oblastni, oziroma glavni odbor; pokaže naj se pristojni upravni in finančni oblasti.

31. Podmladek R. K. vodi medšolsko dopisovanje s šolami v domači državi in v inozemstvu. Medšolsko dopisovanje služi za medsebojno spoznavanje članov raznih šol, z njih delom, načinom živ-

ljenja, narodnimi običaji, zgodovino, prirodnimi lepota-
tami kraja, igrami itd.

Medšolsko dopisovanje služi tudi za doseganje
znanja iz posameznih predmetov in pomaga tako delu
v šoli. Že samo s tem, da pišejo učenci pisma svojim
tovarišem, se bodo potrudili, da izbirajo izraze, da sa
izpopolnjujejo slog in da pazijo na zunanjo obliko
pisma bolje nego pri izdelovanju šolskih nalog. Z
dopisovanjem se bodo učenci mnogo naučili iz zemlje-
pisja, zgodovine, prirodnih znanosti in risanja, in vsi
ti predmeti jim postanejo zanimivejši. Pisma naj se
pošiljajo navadno z albumom, ki ga Podmladkarji
obenem opremijo z risbami, slikami iz svojega kraja,
narodnimi ročnimi izdelki, posušenimi rastlinami in
cvetlicami iz dotičnega kraja in z drugimi ročnimi deli.
Vse to izvrše in opremijo učenci sami. Poslani opisi
in predmeti naj bodo značilni za dotični kraj.

Vse kar Podmladkarji pošljejo, naj izdelajo, zbe-
rejo, uredijo in odpošljejo sami, tako da se mladina čim-
bolj zanima pri tem delu. Kupljenih in starih stvari ni
treba pošiljati.

Tako se pri mladini, ki pošilja in prejema pisma
in albume ter stalno misli na svoje tovariše, razvijajo
čustva skupnosti in tovarištva, veselje in radost.

V vsakem slučaju je dolžnost članov Podmladka
R. K., da odgovarjajo na pisma in albume, ki jih dobe
od svojih tovarišev. Istotako naj se zahvalijo za darila
in naj po možnosti tudi sami pošiljajo darove.

Vsa pisma, albume in darove, ki se pošiljajo Pod-
mladku R. K. v inozemstvo, je treba poslati preko
glavnega odbora P. R. K. v Beogradu, kjer se pisma

najprej prevedejo na francoščino ali angleščino in pošljejo preko Lige R. K. v Parizu na označeno šolo. Če znajo učenci kak tuj jezik, naj pišejo pisma v dotičnem jeziku.

Medšolsko dopisovanje vodi ves razred ali vsa šola. Tako bodo vsi učenci pisali pismo, in odposlalo se bo dotični šoli pismo, ki je najboljše sestavljeno in najlepše napisano.

Dopisovanje s šolami v domači državi se vodi neposredno, a ne preko glavnega odbora. Prizadevati si je, da se s tem medšolskim dopisovanjem mladine iz raznih krajev naše države razvija med njo bratska ljubezen in jači edinstvo.

Dohodki in izdatki.

32. Članarina je sredstvo, da se člani navadijo na redno izvrševanje svoje dolžnosti, da vrše svoje obveznosti napram skupnosti in se tako vzgoje v zavedne člane društva. Vsak redni član plača mesečno 50 par članarine tekom 10 šolskih mesecev.

Člani naj si sami zaslužijo svojo članarino ali jo plačajo iz raznih prihrankov. Tudi ves razred more zaslužiti kako vsoto denarja, in tedaj se plača članarina za nekatere člane iz te vsote. Napačno je, da bi starši plačevali članarino za svoje otroke.

Članarino pobira vsak mesec blagajnik razrednega odbora. Člani, ki to žele, jo plačajo lahko tudi tri-mesečno, polletno ali letno pri vpisu.

Od zbrane članarine na vsej šoli ostane v zmislu čl. 21. pravilnika v blagajni šolskega, oziroma razrednega odbora 25%, a 25% se pošlje krajevnomu odboru P. R. K., ako obstoji v kraju, drugače pa ostane tudi teh 25% v blagajni šolskega, oziroma razrednega odbora, dočim se pošlje 50% koncem januarja in koncem junija vsakega leta glavnemu odboru P. R. K. v Beogradu. Polovico prejete članarine iz posamezne oblasti pošilja glavni odbor dotičnemu oblastnemu odboru P. R. K., da pomaga s tem denarjem snovati delavnice, kuhinje, kopališča, igrališča, tečaje i. dr. koristne ustanove na šolah svoje oblasti. Od ostalih dohodkov iz članarine izdaja glavni odbor brošure, obrazce in druge potrebščine, ki se pošiljajo šolam brezplačno, pomaga šolam pri njih delu, zlasti pa podpira ročna dela in šolske kuhinje.

Zaraditega ker ni plačal članarine, se ne more nikogar izključiti iz društva, nego naj se plača zanj članarina iz skupne blagajne od zaslužka.

Dohodek iz članarine naj se porablja čim najbolj pazno, in sicer samo za zdravstveno in človekoljubno delo P. R. K.

33. Razen rednih članov, t. j. mladine, se morejo v P. R. K. kake šole za stalne člane, ustanovnike, dobrotnike in velike dobrotnike vpisati tudi starši učencev in prijatelji mladine, ako plačajo določeni znesek (gl. čl. 20. in 22.). In vplačil teh članov se ustvarja nedotakljivi sklad, ki se uporabi samo v izrednih slučajih, ob velikih stiskah in nesrečah, kadar odobri to glavni odbor P. R. K. Z ustvarjanjem takih nedotakljivih skladov se snuje

stalna glavnica, ki je na razpolago Rdečemu križu, da jo v potrebnem trenutku uporabi. Zato si je treba čimbolj prizadevati, da se ti nedotakljivi skladi ne prestando povečujajo, a denar naj se hrani na vložno knjižico v poštni hranilnici ali v hipotekarni banki. Obresti te glavnice se morejo uporabljati za izvajanje programa P. R. K.

V nedotakljivi sklad se vlagajo tudi ostanki članarine zadnjega razreda koncem šolskega leta. Prav tako je treba vlagati v ta sklad tudi en del ostalih letnih dohodkov.

34. Največji del dohodkov ima šolski P. R. K. od zaslužka članov pri ročnih delih, od razrednih prireditvev, od vrta, od skupne gojitve domačih živali, od prostovoljnih prispevkov, bazarjev itd. Vsi ti dohodki naj gredo v korist blagajne razrednega, oziroma šolskega odbora in naj se porabljajo za izvajanje programa P. R. K.

35. Od vseh dohodkov šolskega P. R. K. moreta pristojni oblastni odbor kakor tudi krajevni odbor P. R. K. zahtevati 10% za svoje večje potrebe, kakor za prirejanje tečajev, počitniških kolonij, razstav in kongresov, za razna izdanja itd., in šolski odbori so dolžni ta znesek izročiti.

36. Od vseh izdatkov šolskega P. R. K. naj gre največji del za dobrodelne namene, po možnosti vsaj 25%. Zlasti je treba pomagati siromašnim šolskim tovarišem s šolskimi potrebščinami, obleko, obutvijo in hrano, nato pošiljati podporo drugim revnim šolam v pasivnih krajih, podpirati stare in onemogle osebe, bolne in zapuščene. Šolski P. R. K. prevzame po

možnosti začasno ali stalno v oskrbovanje kako siroto brez staršev, pošilja na okrepitev in na letovišče bolhne in slabotne tovariše ter kupuje zanje zdravila in druge potrebščine. P. R. K. podpira razen tega pri delu tudi druga človekoljubna mladinska društva in z njimi sodeluje na ta način, da jim nudi moralno in po možnosti tudi materialno pomoč.

37. Izdatki za razne druge namene ne smejo biti veliki. Zlasti se ne sme izdajati ničesar za svrhe, ki niso v zvezi z delom P. R. K.

Ako je za razne druge potrebe izdana vsota velika, je treba v polletnem poročilu vedno navesti, za kaj je bila porabljena.

38. Vsak odbor P. R. K. naj po možnosti v začetku šolskega leta sestavi svoj proračun dohodkov in izdatkov za vse šolsko leto. V proračunu naj se predvidijo dohodki od članov, dohodki za nedotakljivi sklad, dohodki od podpor, pomoč od društva R. K., ob občine, samoupravne in državne oblasti, od denarnih zavodov in drugih oseb, dohodki od ročnih del in od prireditev. Med izdatki naj se predvidijo izdatki za dobrodelne namene, za zdravstveno delo, 50% članarine glavnemu odboru, 25% članarine krajevemu odboru, če obstoji, eventualno 10% od celokupnih dohodkov za oblastni odbor, izdatki za »Glasnik P. R. K.« in za razne druge publikacije.

39. Ves denar nad 10 Din vlaga šolski P. R. K. na hranilno knjižico poštne hranilnice ali kakkega drugega pupilarno varnega zavoda, odkoder se po potrebi dviga.

40. Vsa nepremična in premična imovina, s katero razpolaga šolski P. R. K., se zabeleži v inventarno

knjigo in oceni. Inventar je shranjen v šoli. V polletnem poročilu je treba omeniti stanje in vrednost inventarja.

Glasnik P. R. K.

41. Glavni odbor izdaja Glasnik P. R. K., ki izhaja redno mesečno in se pošilja vsem organiziranim šolam v državi. Glasnik objavlja s cirilico, latinico in v slovenščini lepe in v duhu R. K. poučne članke, pripovedke, pesmi in razna poročila o delu Podmladka v tujini in v državi. Naročnina znaša 10 Din letno za organizacije in 15 Din za člane. Pri zadnjih gre 5 Din od vsakega izvoda v korist razprodajalcev P. R. K., a glavnemu odboru se pošlje 10 Din na ime naročnine.

42. V preteklih letih se je pošiljal vsakemu razrednemu odboru po en izvod brezplačno. Zaradi jako majhnega števila naročnikov ni glavnemu odboru več mogoče pokrivati vseh stroškov in brezplačno pošiljati lista razrednim odborom, zato je njih dolžnost, da naroče iz skupne blagajne po en izvod ter koncem prvega polletja ali koncem šolskega leta pošljejo glavnemu odboru naročnino 10 Din. Glavni odbor pošilja Glasnik za toliko razrednih odborov, kolikor jih je naznačenih v prijavnem listu.

43. Dolžnost vsakega člana je, da se naroči na Glasnik in da nabira zanj naročnike med svojimi tovariši in zhnanci. Ako najde kak član enega samega naročnika, zasluži 5 Din in od tega zaslužka lahko plača članarino za vse leto. Naročnina za posameznike naj se pošilja preko šolskega odbora, ki bo list prejemal in razdeljeval.

44. Glasnik se lahko pošilja organizacijam na razprodajo po komadu. V tem slučaju se prodaja po 1.50 Din za izvod. En dinar se pošlje glavnemu odboru, a drugo ostane v korist tistemu, ki ga razprodaja. Nerazprodani Glasniki naj se koncem meseca vrnejo, ter naj se pošlje mesečni obračun.

45. Glavni odbor P. R. K. izdaja vsako šolsko leto koledar P. R. K., ki je namenjen članom P. R. K., ostalim učencem in sploh mladini v naši kraljevini. Koledar vsebuje koledarske sezname, zgodovinski del z življenjepisi izbranih znamenitih osebnosti iz vsega sveta, navodila za delo v posameznih mesecih, seznam zastopnikov P. R. K. in bibliografijo P. R. K. Zabavni del je izpolnjen z najbolj izbranimi prispevki iz naše in tuje književnosti, ki so vedno v zvezi z idejami P. R. K. Koledar stane 4 Din. Od tega se pošljejo glavnemu odboru 3 Din, a 1 Din ostane kot zaslužek v korist skupne blagajne. Koledar je treba naročiti v začetku šolskega leta in ga razprodajati učencem pri vpisu, ker lahko odlično služi tudi kot legitimacija. Nerazprodani koledarji se vračajo glavnemu odboru najkasneje do konca meseca oktobra, ko se izvrši tudi obračun za prodane izvode.

46. Glavni odbor izdaja tudi »Gledališko knjižnico«, v kateri objavlja priložnostne gledališke igre v duhu R. K., ki se igrajo o priliki prireditve K. R. K. Vsak izvod stane 2 Din.

Razen tega je izdal glavni odbor še:

Cena:

Vrt P. R. K.	1.50 Din (2.— Din)
Mladinski zabavnik	5.— „ (4.— „)

Celotne letnike »Glasnika« iz	Cena:
raznih let	15.— Din (10.— Din)
Koledar za l. 1927./28.	2.— „ (3.— „)
Razglednico s sliko prestolonaslednika Petra	1.— „ (1.50 „)
Urnike	0.30 „ (0.50 „)
Lepake za seznam članov	4.— „ (—.— „)

Vse izdaje naj šolski P. R. K. naroča vedno z uradno naročilnico in denar pošilja po čekovni položnici.

Šolske organizacije naj čimbolj razširjajo in razprodajajo izdaja P. R. K., ker s tem širijo njegove ideje in pridobivajo sredstva za svoje delo.

47. Vsak razredni in šolski P. R. K. naj si uredi svojo knjižnico, v kateri naj se nahajajo vse številke Glasnika in vsa izdaja P. R. K. Ako Podmladek nima lastne omare za knjige, naj si uredi svojo knjižnico po možnosti pri skupni šolski knjižnici.

48. Dan P. R. K. naj se slavi v vsej državi 1. decembra vsakega leta najslavneje. Tega dne naj se vrše skupno s proslavo ujedinenja po šolah svečanosti, akademije, javna predavanja, konference, roditeljski sestanki, javne manifestacije, gledališke predstave in zabave. Ob tej priliki naj se vidno manifestira za ideje P. R. K. in za njegovo delo.

49. Materinski dan slavi P. R. K. v prvi polovici meseca maja vsakega leta. Tega dne naj se vrše za mladino predavanja o materinski ljubezni in o hvalnosti, ki jo dolguje mladina svojim materam. Vrše naj se roditeljski sestanki. Učenci naj pišejo pismene naloge in sestavke o materi. Vsak član Podmladka naj te dni s kakim dobrim delom razveseli svojo mater.

Otroci, katerih matere so umrle, naj obiščejo njih grob in ga okrase s cvetjem. Člani P. R. K. naj obiščejo in tolažijo one nesrečne matere, ki so izgubile svoje otroke v vojni ali drugače.

50. Društvo R. K. priredi svoj zimski Dan Rdečega križa dne 6. februarja in poletni Dan 8. junija vsakega leta. Ob tej priliki naj se stavi P. R. K. na razpolago krajevnemu odboru društva R. K. in naj z njim vred pripomore, da se izvrši proslava čim svečaneje. Člani Podmladka R. K. naj sodelujejo pri programu proslave, zbirajo naj prostovoljne prispevke in vpišujejo naj člane. Če v dotičnem kraju ni krajevnega odbora društva R. K., naj P. R. K. sam vzame inicijativo za proslavo R. K. in sestavi v to svrho poseben odbor izmed prebivalcev.

51. Mirovni dan slavi P. R. K. vsako leto dne 11. novembra. Tega dne naj se vrše po vseh šolah predavanja o značaju Društva narodov, pišejo naj se o tem naloge, prirede naj se akademije in predstave s programom, ki propagira idejo miru. Priprave za to svečanost naj se začno pravočasno in v sodelovanju z ženskimi in drugimi človekoljubnimi društvi.

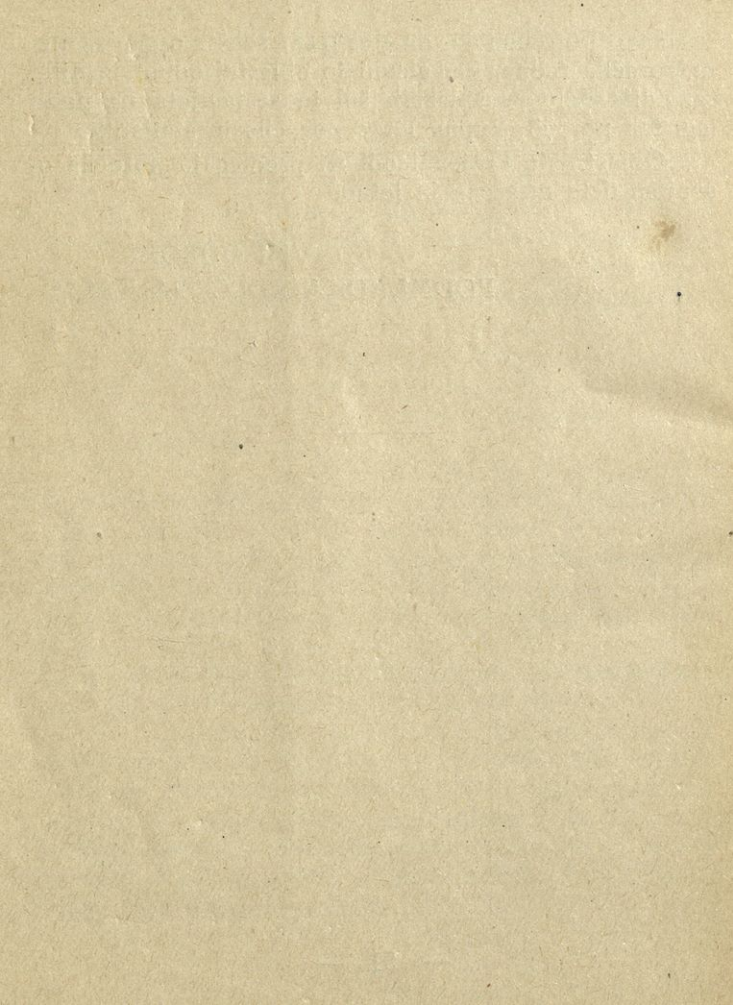
52. P. R. K. naj sodeluje tudi pri proslavah Treznosti, Dneva zdravja, Dečjega dneva itd.

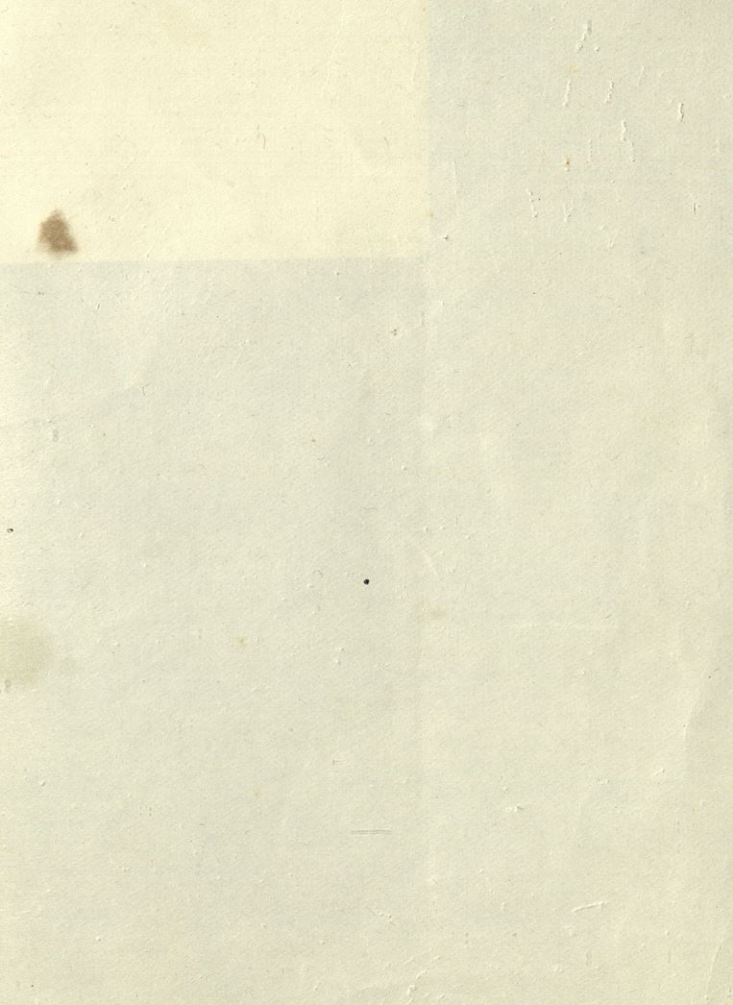
53. V začetku meseca februarja in koncem meseca junija pošlje šolski P. R. K. en izvod polletnega poročila o svojem delu glavnemu odboru P. R. K. v Beogradu in en izvod pristojnemu oblastnemu odboru P. R. K., tretji izvod pa ostane v arhivu šolskega Podmladka R. K. kot koncept. Za ta polletna poročila pošilja glavni odbor šolam pravočasno potrebne tiskovine.

Jako potrebno je, da pošiljajo šolske organizacije ta poročila redno, ker glavni in oblastni odbor iz njih razvidita delo posameznih šol in sestavljata na podlagi teh poročil skupno letno poročilo in statistiko.

Oblastni in krajevni odbori predlagajo poročila o svojem delu mesečno in letno.

**GLAVNI ODBOR
PODMLADKA RDEČEGA KRIŽA.**

Univerzitetna knjižnica Maribor

S

5624/6

000514471

COBISS